

ETÄKOULU KULKURIN OHJAUSSUUNNITELMA

Opinto-ohjaaja Minna Myllymäki

JOHDANTO

Ohjaussuunnitelma on osa Kulkurin opetussuunnitelmaa. Ohjaussuunnitelma on Kulkurin oppilaanohjauksen suunnittelun ja toteuttamisen tienviitta. Ohjaussuunnitelman tarkoituksena on myös tehdä Kulkurin ohjaus näkyväksi vanhemmille, opettajille ja yhteistyökumppaneille.

Ohjaussuunnitelmassa kuvataan ensin ohjauksen arvoperustaa ja ohjauksikäytystä. Seuraavaksi avataan ohjaussuunnitelman laadintaprosessia ja ohjauksen tavoitteita ja tehtäviä. Lopuksi kuvataan Kulkurin ohjauksen toimintamalleja sekä arviointia ja kehittämistä. Ohjaussuunnitelma on julkaistu verkkokoulun nettisivuilla.

Sisältö

1 KULKURIN OPPILAANOHJAUKSEN ARVOPERUSTA JA OHJAUSKÄSITYS	4
1.1 Ohjauksen arvoperusta	4
1.2 Hyvän ohjauksen kriteerit Kulkurin ohjauksikäsitteen perustana	6
2 OHJAUSSUUNNITELMAN LAADINTA KULKURISSA.....	9
3 OHJAUKSEN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT KULKURISSA.....	10
3.1 Ohjauksen tehtävä perusopetuksessa.....	10
3.2 Ohjauksen tehtävät Kulkurissa.....	11
3.3 Ohjauksen tavoitteet Kulkurissa	12
3.4 Oppivelvollisuuslaki 1.1.2020 alkaen.....	15
4 OHJAUKSEN TOIMINTAMALLIT KULKURISSA	16
4.1 Oppilaanohjauksen muodot.....	16
4.1.1. Henkilökohtainen ohjaus	16
4.1.2. Opintosuunnitelmaprosessi kaikkia oppiaineita opiskeleville oppilaille	17
4.1.3 Pienryhmäohjaus.....	17
4.1.4 Infowebinaarit.....	17
4.1.5 Oppilaspalaverit.....	17
4.2 Kulkurin ohjauksen vuosikello 7. – 9. luokilla	18
4.3 Kulkurin oppilaanohjauksen toimijat ja työnjako	18
4.4 Kulkurin siirtymävaihekäytännöt	21
5 OPPILAANOHJAUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN	25

1 KULKURIN OPPILAANOHJAUKSEN ARVOPERUSTA JA OHJAUSKÄSITYS

1.1 Ohjauksen arvoperusta

Ohjauksen merkitys perusopetuksessa on keskeinen niin oppilaiden, koulun kuin yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjauksen tehtävänä perusopetuksessa on **edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja.**

Kulkurin oppilaanohjaus perustuu Opetushallituksen [Hyvän ohjauksen kriteerit -suositukseen](#).

Ohjauksen painopisteet perustuvat ylläpitäjän [Kvs-säätiön arvoperustaan](#) ja opetussuunnitelmaan kirjattuun Kulkurin oppimiskäsitykseen.

Ohjauksen painopisteet ovat:

1. Oppilaslähtöisyys

2. Positiivinen pedagogiikka ja ratkaisukeskeisyys

3. Tasa-arvoisuus ja läpinäkyvyys

4. Vastuullisuus

Ohjaus on oppilaslähtöistä. Kulkurissa oppilas on ohjauksen keskiössä. Ohjauksen lähtökohtana on jokaisen oppilaan ainutlaatuisuus ihmisenä, ja häntä tuetaan kasvamaan tasapainoiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Ohjaus perustuu oppilaan tarpeisiin ja sen tavoitteena on oppijan sisäisen motivaation löytyminen ja vaaliminen.

Ohjaus perustuu positiiviseen pedagogiikkaan ja on ratkaisukeskeistä. Kulkurin pedagogiikkaan kuulu olennaisena oppimisen ilo ja positiivinen, kannustava palaute. Myös oppilaanohjaus on myönteistä: ohjauksessa pyritään tunnistamaan ja korostamaan oppilaan vahvuuksia. Ohjaus on myös ratkaisukeskeistä: toimintatapa suuntaa katsetta ennen kaikkea ratkaisuun ja tulevaisuuteen. Ratkaisujen löytäminen edellyttää

- oppilaan voimavarojen vaalimista,
- edistymisen seuraamista ja
- yhteistyötä kaikkien ohjausprosessiin osallistuvien kesken.

Ohjaus on tasa-arvoista ja läpinäkyvää. Tasa-arvon edistäminen on Kvs-säätiön keskeinen arvo. Kulkurin ohjauksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että myös ulkomailla asuvalla peruskoulun oppilaalla oikeus laadukkaaseen oppilaanohjaukseen.

Tasa-arvoa edistetään tekemällä ohjauksen käytännöistä ja perusteista mahdollisimman läpinäkyviä kaikille. Vaikka ohjauksen painopiste on kaikkia aineita opiskelevissa yläkoulun oppilaissa, kaikilla oppilailla on tarvittaessa oikeus ohjaukseen.

Ohjaus on vastuullista. Vastuullisuus tarkoittaa sitä, että ohjaus vastaa oppilaiden ja lähiohjaajien tarpeisiin ja tavoittelee aina oppilaan etua. Opinto-ohjaajalla on toisaalta vastuu ja velvollisuus tarjota ohjauspalveluja, vaikkei oppilas tai lähiohjaaja itse tarvetta tunnistaisi. Vastuullisuuteen kuuluu myös ohjaustarpeen tunnistaminen ja ilmaiseminen oppilaalle ja huoltajalle sekä tarvittaessa koulunjohtajalle ja opettajille.

Koko henkilöstön vastuuseen kuuluu oppilaan opintojen tukeminen ja opintojen etenemisestä tiedottaminen säännöllisesti.

1.2 Hyvän ohjauksen kriteerit Kulkurin ohjauksäsitteen perustana

Kulkurin ohjaus perustuu Opetushallituksen julkaisemaan [Hyvän ohjauksen kriteerit -suositukseen](#), jota toteutetaan Kulkurin erityistehtävään soveltuvin osin. Oppilaanohjausta suunnitellaan, toteutetaan ja kehitetään hyvän ohjauksen kriteerien mukaisesti. Kriteerien tavoitteena on tukea ohjauksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä varmistaa lasten ja nuorten laadukkaan ohjauksen saatavuus asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta.

Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen

Etäopiskelussa korostuvat oppilaan oppimistaidot, oma aktiivisuus ja vastuuntuntoisuus. Etäopiskelu vaatii oppilaalta taitoa suunnitella omaa oppimisprosessiaan ja kykyä ottaa vastuu omasta toiminnastaan. Oppilasta kannustetaan suunnittelemaan opiskelunsa itse, yhdessä lähiohjaajan kanssa asettamisensa oppimistavoitteiden pohjalta.

Ohjauksen keinoin tuetaan oppilaan kokemusta aktiivisena, pystyvänä toimijana. Oppilaan osallisuutta ja minäpystyvyyttä tuetaan muun muassa henkilökohtaisilla ohjauskeskusteluilla sekä tarjoamalla keinoja ja työvälineitä opiskelujen suunnittelun ja jäsentelyn tueksi. Ohjauksen toimintamalleja on avattu luvussa 4.

Ohjaus on yhteistä työtä

Ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Kulkurin opinto-ohjaaja. Peruskoulun päättövaiheen ohjauksessa tehdään yhteistyötä Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun kanssa. Ohjausta toteuttaa koko Kulkurin henkilöstö oman asiantuntemuksensa ja toimenkuvansa näkökulmasta. Työnjako on avattu luvussa 4.

Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö

Kulkurin opinto-ohjaaja on kelpoinen tehtävään. Opinto-ohjaaja kehittää ammattitaitoaan osallistumalla ohjausalan täydennyskoulutuksiin, kehittämällä ja pitämällä yllä ohjauksen verkostoja.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

Kulkuri edistää tasa-arvoa tarjoamalla ulkomaille asuville oppilailleen samat mahdollisuudet ohjaukseen kuin Suomessa asuvilla oppilailla on.

Henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarve korostuu etäopiskelussa oppilaiden ainutlaatuisen ja haastavan elämäntilanteen vuoksi.

Ohjaussuunnitelma

Kulkurin ohjaussuunnitelman tekoprosessi on kuvattu luvussa 2.

Koulutuksen nivelvaiheet

Muutto ulkomaille ja mahdollinen paluu Suomeen peruskoulun aikana tai sen jälkeen ovat Kulkurin nivelvaiheyhteistyön tärkeimmät siirtymät. Oppilaanohjauksen siirtymävaiheikäytännöt ovat Kulkurin ja suomalaisen koulun välistä yhteistyötä, jolla tuetaan opiskelun sujumista. Ulkomaille muuttavalle perheelle voidaan järjestää verkkotutustumisen kouluun opinto-ohjaajan johdolla.

Kulkurin oppilasta ja hänen huoltajiaan tiedotetaan peruskoulun alku- ja päättövaiheen siirtymistä infowebinaarien, ohjaussivuston sekä henkilökohtaisen ohjauksen keinoin.

Kulkuri ei voi järjestää tutustumismatkoja toisen asteen oppilaitoksiin. Jatko-opintomahdollisuuksien infotilaisuudet järjestetään webinaareina ja ne ovat oppilaille ja heidän huoltajilleen vapaaehtoisia.

Ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena

Kulkurin oppilaanohjauksen lähtökohtana ovat oppilaan tarpeet, toiveet ja lähtökohdat. Oppilas on itsensä ja oman oppimisensa asiantuntija. Oppilaiden vahvuuksia koulutuksen ja uravalintojen päätösten taustalla korostetaan. Kulkurin oppilailla on erityisesti kokemusta ulkomaille asumisesta ja opiskelusta, vahva kielitaito sekä oman opiskelunsa suunnittelu- ja johtamistaitoja. Ohjauksessa vaalitaan ja tuodaan näitä ominaisuuksia aktiivisesti esille oppilaan vahvuuksina ja voimavaroina tulevaisuuden kannalta.

Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen

Kulkuri ei voi tarjota oppilaille työelämään tutustumisjaksoa, mutta oppilaita kannustetaan omaehtoiseen työelämään tutustumiseen. Työelämäosaamisen tueksi Kulkuri tarjoaa oppilaille verkkomateriaalia.

Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena

Oppilaanohjauksessa luodaan ja kehitetään monialaista verkostoa ohjauksen tueksi. Opinto-ohjaaja vastaa ohjaukseen liittyvästä verkostoyhteistyöstä.

Kulkurin ohjauksessa korostuu kodin ja koulun välinen yhteistyö: huoltajat toimivat yleensä oppilaan lähiohjaajina.

Ohjauspalveluista tiedottaminen

Kulkurin oppilaanohjaus on suunnattu ensisijaisesti yläkoulun oppilaille, jotka opiskelevat kaikkia oppiaineita. Jokaisella Kulkurin oppilaalla on kuitenkin oikeus ohjauspalveluihin tarvittaessa. Ohjauksesta tiedottaminen tapahtuu sähköpostin, ohjaussivuston ja reaaliaikaisten ohjauskeskustelujen välityksellä.

Hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatujärjestelmää

Ohjaussuunnitelma on osa Kulkurin opetussuunnitelmaa. Ohjauksen arvioinnista ja laadun takaamisesta kerrotaan tarkemmin luvussa 5.

2 OHJAUSSUUNNITELMAN LAADINTA KULKURISSA

Ohjaussuunnitelman laadinta alkoi huhtikuussa 2018. Ohjauksen suunnittelusta, koordinoinnista ja kehittämisestä vastaa opinto-ohjaaja. Työ alkoi yläkouluikäisten oppilaiden vanhemmille ja verkko-opettajille suunnatuilla kyselyillä (touko-kesäkuu 2018).

Verkko-opettajat osallistuivat ohjauksen suunnittelutyöhön myös opettajien koulutuspäivässä 5.5.2018.

Ohjaussuunnitelma on päivitetty kevätlukukauden 2021 aikana.

3 OHJAUKSEN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT KULKURISSA

3.1 Ohjauksen tehtävä perusopetuksessa

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiinsa ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjauksen tavoitteiden toteutumiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös kodin ja koulun ohjausyhteistyö, koulun työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. Ohjaussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan systemaattisesti. Oppilaiden opintojen sujuvuutta nivelvaiheissa edistetään perusopetuksen aikana ja jatko-opintoihin siirryttäessä opettajien välisellä ja opinto-ohjaajien keskinäisellä sekä tarvittaessa moniammatillisella yhteistyöllä. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista.

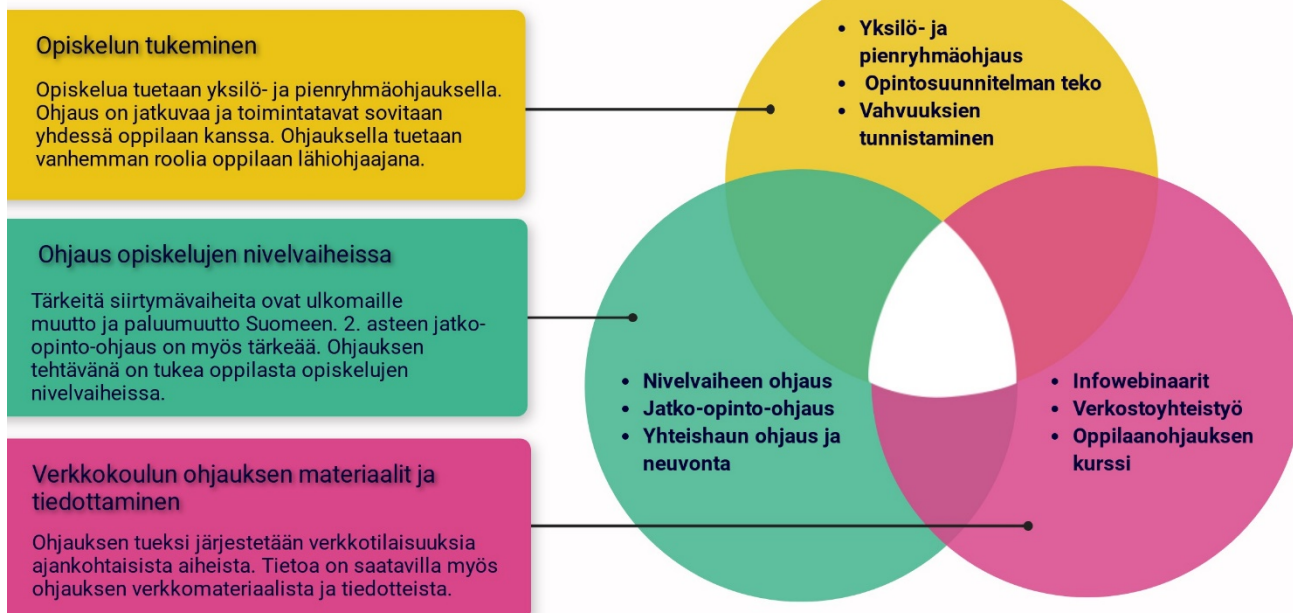
Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Sen avulla edistetään oikeudenmukaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumista sekä ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. Oppilaanohjauksessa kehittyvät tiedot ja taidot edistävät osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista tulevaisuuden työelämässä.

3.2 Ohjauksen tehtävät Kulkurissa

Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään opiskelua ja tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja, jotka perustuvat heidän omiin valmiuksiinsa, vahvuuksiinsa sekä kiinnostukseensa.

Kulkurin ohjauksen tehtävät perustuvat Kulkurin opetussuunnitelmassa määriteltyihin erityistehtäviin.

Ohjauksen tehtävät Kulkurissa

3.3 Ohjauksen tavoitteet Kulkurissa

Tähän lukuun on koottu Kulkurin painotukset [opetussuunnitelman perusteissa](#) esitetyissä ohjauksen tavoitteissa. Kulkurissa painotetaan tavoitteita T2, T3, T4, T5, T8 ja T10 (lihavoitu):

T1: Opiskelun kokonaiskuvan hahmottaminen ja oppimisympäristössä toimiminen yhdessä ja itsenäisesti.

Kulkurin oppilaita tuetaan verkko-opiskelussa sekä oppilaanohjauksen keinoin että oppiainekohtaisesti. Verkko-opiskelussa oppilaan vastuu omista opinnoista on merkittävä ja lähiohjaajan tuki välttämätön. Kulkurin tehtävänä on tukea oppilasta etäopiskelussa ja lähiohjaajaa ohjaustehtävässä.

T2: Opiskelutaidot ja oppimaan oppimisen taidot.

Kulkurin oppilaanohjauksen tavoitteena on ennen kaikkea tukea opiskelun suunnittelua ja auttaa opiskelutaitojen kehittämisessä. Opiskelun suunnittelu, seuranta ja jatkuva ohjaus on erityisen tärkeää niille oppilaille, jotka opiskelevat kaikkia oppiaineita.

T3: Oman osaamisen, taitojen ja vahvuuksien tunnistaminen ja kehittäminen.

Edellytyksiä oppilaan osaamisen, taitojen ja vahvuuksien tunnistamiseen luodaan ohjaussivuston, henkilökohtaisten ohjauskeskustelujen ja pienryhmäohjauksen kautta.

Ohjauksessa pyritään tunnistamaan ja vahvistamaan oppilaan vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita. Näiden merkitystä korostetaan myös asioina, joilla on painoarvoa oppilaan oman tulevaisuuden ja elämän suunnittelussa.

T4: Omien valintojen merkitys opiskelussa ja tulevaisuudessa.

Itsenäinen etäopiskelu vaatii oppilaalta ja huoltajalta kykyä ymmärtää omien valintojen vaikutus opiskelujen kulkuun ja etenemiseen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Oppilas voi edetä opinnoissa omaan tahtiin ja haluamassaan järjestyksessä. Oppilaanohjauksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta ymmärtämään valintojen merkitys kokonaisuuden ja tulevaisuuden kannalta sekä
- ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan.

T5: Tavoitteen asettaminen ja suunnitelmallisuus opiskelussa.

Ulkomailla asuvien oppilaiden lähtökohdat, tavoitteet ja tarpeet voivat olla hyvin erilaisia, siksi oppilaanohjauksessa panostetaan henkilökohtaiseen ohjaukseen. Sen keskeinen tavoite on auttaa oppilasta ja lähiohjaajaa tavoitteiden asettamisessa ja opintojen suunnittelussa. Ohjauksen tavoitteena on myös auttaa tarvittaessa opiskelutavoitteiden uudelleen muokkaamisessa.

T6: Oppiaineiden merkitys oppilaan oman elämän kannalta jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Oppiaineiden merkityksen ymmärtämistä vahvistetaan tarjoamalla verkkokursseilla vaihtoehtoisia sisältöjä ja työtapoja, joista oppilas voi valita kiinnostavimmat ja/tai tarpeellisimmat. Tavoite on osa oppiaineiden sisältöä ja opettajien vastuulla. Opinto-ohjaaja tukee tavoitteen toteutumista tarpeen mukaan.

T7: Tietous eri ammattialoista: niihin kuuluvat työskentelymahdollisuudet, osamistavoitteet ja opiskelupolut.

Eri ammattialoihin voi tutustua yläkoulun oppilaille suunnatulla oppilaanohjaussivustolla. Sivuston tavoitteena tukea oman tulevaisuuden suunnittelua lisäämällä tietoa eri ammanteista ja jatko-opintomahdollisuuksista.

T8: Suomen koulutusjärjestelmän hahmottaminen sekä koulutus- ja työelämätiedon etsintä.

Ulkomailla asuville oppilaille tarjotaan tietoa Suomen koulutusjärjestelmästä avoimella oppilaanohjaussivustolla. Tietoa syvennetään Kulkurin oppilaille tarkoitetuilla suljetuilla oppilaanohjaussivustoilla.

Tietoa Suomen koulutusjärjestelmästä ja jatko-opintomahdollisuuksista tarjotaan myös verkkovanhempainilloissa (webinaarit). Verkostoyhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa on osa Kulkurin jatko-opinto-ohjausta.

Jatko-opinto-ohjauksessa painottuvat erityisesti oppilaat, jotka opiskelevat kaikkia oppiaineita ja/tai ovat palaamassa jatko-opintoihin Suomeen.

T9: Monikanavainen ja kriittinen tiedonetsintä ura- ja koulutussuunnittelussa.

Ohjauksessa painotetaan lähteiden luotettavuuden ja tarkoituksenmukaisuuden kriittistä tarkastelua. Oppilaanohjaussivustolla tarjotaan ajantasaista ja luotettavaa tietoa opiskelun ja jatko-opintosuunnittelun tueksi.

T10: Monikulttuurisen osaamisen vahvistaminen ja tukeminen oppilaan tulevaisuuden suunnittelussa.

Ulkomailla asuvan oppilaan monikulttuurinen tausta ja kielitaidon kehittyminen nähdään vahvuutena. Ohjauksessa vahvistetaan omasta elämäntilanteesta nousevan kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärtämistä ja sitä korostetaan oppilaiden tulevaisuuden voimavarana.

3.4 Oppivelvollisuuslaki 1.1.2020 alkaen

Kulkuri noudattaa soveltaen 1.1.2020 voimaan tullutta oppivelvollisuuslakia.

Oppivelvollisuus laajenee ja toisen asteen opinnoista tulee maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Kouluissa tarjotaan nivelvaiheen tueksi tehostettua ohjausta 9. luokan oppilaille ja tarvittaessa myös 8. luokan oppilaille. Oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2021, mutta hakeutumiselveloitetta koskevat säännökset tulivat voimaan jo 1.1.2021. **Oppivelvollisen on hakeuduttava ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä jatko-opintoihin, jos opinnot jatkuvat Suomessa.**

Kulkurissa hakuveloitteen seuranta toteutetaan seuraavasti:

- Päävastuu ulkomailla asuvan nuoren yhteishausta on huoltajalla.
- Huoltajan on ilmoitettava opinto-ohjaajalle hakuaihana, jos lapsi on hake-massa Suomeen jatko-opintoihin.
- Hakulomakkeen lähettämisen jälkeen hakukohteista on tiedotettava opinto-ohjaajalle.
- Opinto-ohjaajalla on velvoite varmistaa opiskelupaikan vastaanottaminen 2. asteen oppilaitoksesta kesällä ennen opintojen alkamista.

Tehostettua ohjausta toteutetaan seuraavasti:

- 8. ja 9. luokan oppilaille tarjotaan ohjausta tarpeen mukaan koko lukuvuo-den ajan.
- Kaikkia aineita opiskelevat yläkoulun oppilaat osallistuvat henkilökohtai-seen ohjaukseen vähintään kerran kuukaudessa koko lukuvuoden ajan.
- Opinto-ohjaajan, oppilaan ja huoltajan päätöksellä ohjausta annetaan use-ammin. Tehostetun ohjauksen suunnitelma kirjataan oppilaan omaan oh-jauksen portfolioon (Google-dokumentti).

4 OHJAUKSEN TOIMINTAMALLIT KULKURISSA

4.1 Oppilaanohjauksen muodot

4.1.1. Henkilökohtainen ohjaus

Oppilaanohjauksella

- tuetaan oppilaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimista ja toteuttamista,
- tuetaan ja annetaan tietoa oppilaan jatko-opintosuunnitelmien pohjaksi.

Ohjauksen pääasiallinen ohjausmuoto on henkilökohtainen ohjaus. Se kuuluu kaikille Kulkurin yläkoulun oppilaille tarpeen mukaan. Jatko-opinto-ohjaus on suunnattu 9. luokan oppilaille. Tarvittaessa sitä annetaan myös 7.–8. luokkien oppilaille.

Kaikkia aineita opiskelevien yläkoululaisten ohjauksessa oppilasta ja lähiohjaajaa tavataan verkko-ohjauksen välityksellä vähintään kerran kuukaudessa. Tarvittaessa ohjausta voidaan tehostaa väliaikaisesti viikoittaiseksi, mikäli oppilas ja lähiohjaaja tarvitsevat erityisen paljon tukea etäopintojen edistämiseen.

Henkilökohtaisten ohjauskeskusteluiden aiheet ja tavoitteiden asettaminen perustuvat pääasiassa oppilaan tarpeisiin ja tavoitteisiin. Keskustelun aihe voi nousta myös opinto-ohjaajan, opettajan tai oppilaan vanhemman toiveista. Keskustelut voidaan toteuttaa verkko-ohjauksen tai puhelimen välityksellä.

Pelkästään etäopetuksessa opiskelevien ohjauskeskustelujen pohjana toimivat ohjauksen portfoliotehtävät. Tehtävissä oppilas pohtii opiskelutottumuksiinsa ja -taitoihinsa liittyviä asioita opiskelun tueksi.

4.1.2. Opintosuunnitelmaprosessi kaikkia oppiaineita opiskeleville oppilaille

Henkilökohtainen ohjaus sisältää opintosuunnitelman tekemisen yhdessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Ohjauksella tuetaan prosessia koko lukuvuoden ajan. Opintosuunnitelma kootaan oppilaan ohjauksen portfolioon Canvas-oppimisympäristössä.

4.1.3 Pienryhmäohjaus

Kaikkia aineita opiskelevat yläkoulun oppilaat osallistuvat lukuvuoden aikana 2–4 oppilaswebinaariin, jotka järjestetään pienryhmäohjauksena. Webinaarien aiheet ovat ohjauksen opetussuunnitelman mukaisia.

4.1.4 Infowebinaarit

Lukuvuoden aikana järjestetään vähintään kolme oppilaille, vanhemmille ja lähiohjaajille suunnattua webinaaria ajankohtaisista aiheista. Webinaarit järjestää opinto-ohjaaja ja ne tallennetaan myöhempää katselua varten. Infowebinaareihin voidaan kutsua asiantuntijavieraita.

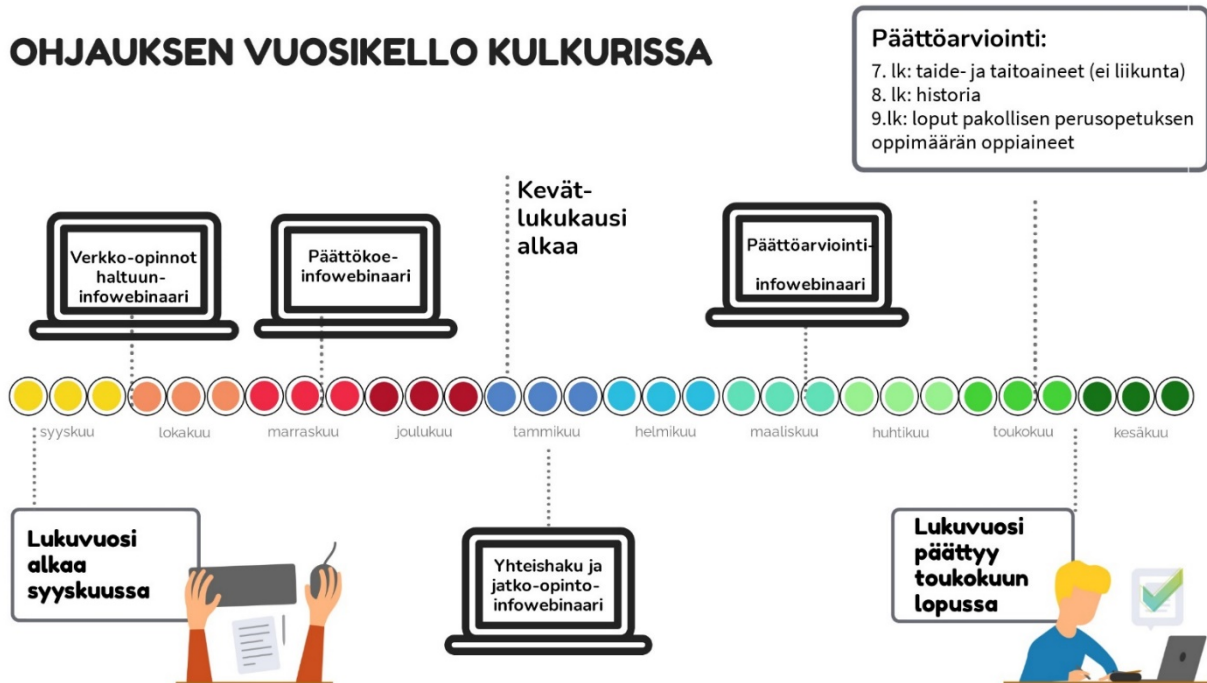
4.1.5 Oppilaspalaverit

Oppilaspalaverien tarkoituksena on tukea ja auttaa oppilasta muun muassa opintojen suunnittelussa ennen lukuvuotta tai oppimisen solmukohtissa lukuvuoden aikana. Palaverit järjestetään verkkoneuvotteluohjelman välityksellä ja sen jäsenet kootaan tapauskohtaisesti.

Oppilaspalaverissa voidaan esimerkiksi sopia poikkeavista opiskelujärjestelyistä tai merkittävistä opintosuunnitelman muutoksista. Toiminnan lähtökohtana on aina oppilaan etu ja ratkaisun etsiminen yhdessä oppilaan kanssa.

4.2 Kulkurin ohjauksen vuosikello 7. – 9. luokilla

OHJAUksen VUOSIKELLO KULKURISSA

4.3 Kulkurin oppilaanohjauksen toimijat ja työnjako

Ohjauksesta vastaa ensisijaisesti opinto-ohjaaja. Oppilaanohjaus on koko Kulkurin kouluyhteisön yhteinen tehtävä, joten ohjausvastuuta on myös muilla toimijoilla. Ohjauksen toimijoita ovat

- oppilas ja hänen lähiohjaajansa (usein oppilaan huoltaja),
- opinto-ohjaaja,
- yhteistyökoulu (Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu)
- verkko-opettajat,
- muu henkilökunta.

Ohjauksen työnjako Kulkurissa:

Oppilas:

- Vastaa omalta osaltaan oppimisestaan.
- Osallistuu ohjaukseen.
- Laatii yhdessä lähiohjaajan ja opinto-ohjaajan kanssa opintosuunnitelman ja sitoutuu noudattamaan sitä.
- On yhteydessä opettajaan tai opinto-ohjaajaan, kun tarvitsee apua opinnoissaan.

Oppilaan lähiohjaaja:

- Vastaa oppilaan opintojen etenemisestä ja seuraamisesta.
- Osallistuu ohjaukseen.
- Ohjaa ja auttaa oppilasta verkko-opiskelussa.
- On yhteydessä opettajaan tai opinto-ohjaajaan, kun lapsi tarvitsee apua opinnoissa.

Opinto-ohjaaja:

- Vastaa oppilaanohjauksen suunnittelusta, toteuttamisesta ja kehittämisestä.
- Tekee yhteistyötä verkko-opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa sekä Kulkurin oppilaiden ja vanhempien ja/tai lähiohjaajan kanssa.
- Järjestää henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja ja pienryhmäohjausta yläkoulun oppilaille.
- Vastaa erityisesti kaikkia oppiaineita opiskelevien yläkoulun oppilaiden opiskelujen kokonaistilanteen hahmottamisesta koko lukuvuoden ajan.
- Auttaa oppilasta ja lähiohjaajaa opintosuunnitelman laatimisessa.
- Järjestää infowebinaarit.

- Koordinoi oppimisen tukitoimien toteuttamista.
- Tukee verkko-opettajien työtä.
- Vastaa verkkokoulun ohjauksen sisällöntuotannosta.
- Koordinoi nivelvaiheohjausta oppilaiden siirtymissä 1) suomalaisesta oppilaitoksesta Kulkuriin ja päinvastoin sekä 2) alakoulusta yläkouluun ja yläkoulusta toisen asteen koulutukseen.
- Vastaa ohjauksen verkostoyhteistyöstä (mm. Otavan opisto, 2. asteen oppilaitokset, asiantuntijavierailijat).
- Vastaa yhteishaun tiedottamisesta sekä auttaa ja neuvoo oppilaita ja vanhempia yhteishaussa.
- Vastaa yhteishakua varten tarvittavien tietojen lähettämisestä yhteistyökoululle.

Yhteistyökoulu (Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu):

- Siirtää Kulkurin oppilaiden tiedot ja arvosanat KOSKI-palveluun.
- Vastaa päättöarvioinnista.

Verkko-opettaja:

- Ohjaa oppilasta oman oppiaineensa opiskelussa ja auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja valmiuksiaan.
- Auttaa ennaltaehkäisemään opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä.
- Tiedottaa oppilaan opiskelun etenemisestä huoltajille ja opinto-ohjaajalle.
- Ilmoittaa opinto-ohjaajalle, jos huomaa ongelmia oppilaan opiskelun etenemisessä.

Koulunjohtaja:

- Toimii ohjauksen suunnittelussa ja kehittämisessä opinto-ohjaajan tukena ja mentorina.
- Neuvoo ja auttaa oppilaiden vanhempia yleisissä koulunkäyntiin liittyvissä asioissa ja ohjaa tarvittaessa opinto-ohjaajalle.
- Päättää poikkeuksellisista opiskelujärjestelyistä, kuten useamman oppiaineen pidennetystä opiskeluajasta.
- Päättää Kulkurin oppilaaksi ottamisesta.
- Osallistuu oppilaspalaveriin tarvittaessa.
- Vastaa Kulkurin todistusten kirjoittamisesta sekä mahdollisesta toimittamisesta oppilaan tulevaan kouluun.

Koulusihteri:

- Neuvoo ja auttaa oppilaiden vanhempia yleisissä koulunkäyntiin liittyvissä asioissa ja ohjaa tarvittaessa opinto-ohjaajalle.
- Lähettää huoltajille opiskelun aloitusohjeet. Opinto-ohjaaja tukee tarvittaessa verkko-opiskelun aloittamista lisäohjauksella.
- Vastaa päättökoe-ilmoittautumisesta.

Teknologia-asiantuntija:

- Vastaa opintojen seurannan teknisestä toteutuksesta.

4.4 Kulkurin siirtymävaihekäytännöt

Hakeminen Kulkuriin

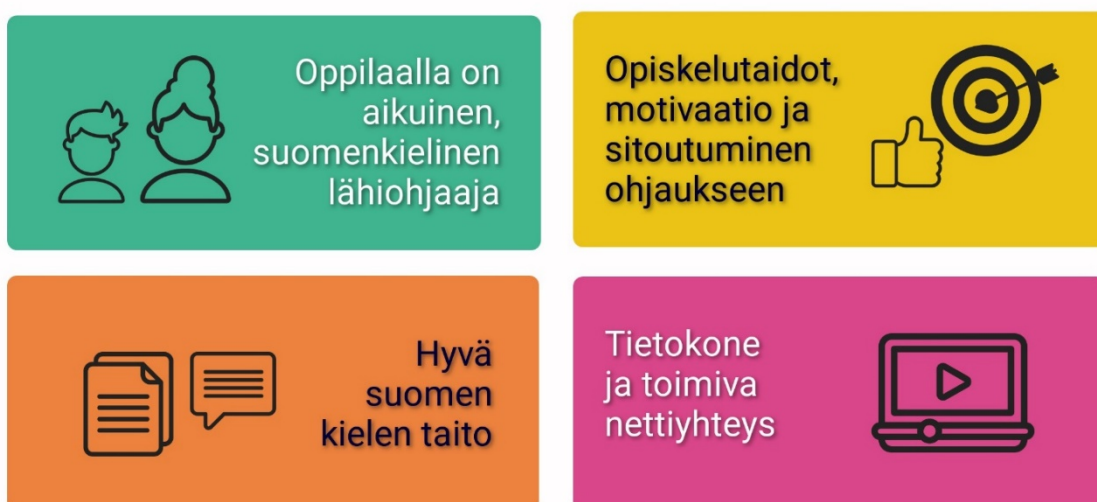
Etäopiskelu on vaativaa, ja siirtyminen lähiopetuksesta etäopetukseen on lapselle iso muutos. Huoltajien tehtävänä on järjestää toimivat opiskeluolosuhteet sekä huolehtia oppilaan tukemisesta koulupäivien aikana. Päätös etäopiskeluun siirty-

misestä tuo huoltajille suuren vastuun koulunkäynnin sujumisesta, ja sitä on har-
kittava huolellisesti. Kulkurin hakumenettelyllä varmistamme, että perheellä on
tarvittavat edellytykset etäopetuksen tukemiseen kotona. Kulkurin koulunjohtaja
päättää oppilaaksi ottamisesta. Hakumenettely koskee kaikkia perheitä, joiden
lapsi ei käy muuta koulua. Alla on kuvattuna Kulkurin hakuprosessi sekä valinta-
kriteerit.

Näin haet Kulkuriin

Kulkurin oppilaaksiottamisen valintakriteerit

Siirtymä suomalaisesta koulusta Kulkuriin

Kun oppilas hyväksytään Kulkurin oppilaaksi, tavoitteena on erityisesti tukea oppilaan koulunkäyntiä siirryttäessä suomalaisesta peruskoulusta Kulkuriin ja etäopiskeluun. Tätä nivelvaihetta tuetaan seuraavin keinoin:

- Oppilas ja vanhempi voivat keskustella ja suunnitella Kulkurissa opiskelua opinto-ohjaajan kanssa ennen lukuvuoden alkua.
- Kaikki oppilaat osallistuvat Kulkuripassi-kurssille.
- Yläkoululaiset ja tarvittaessa alakoululaiset osallistuvat ohjauksen aloituskeskusteluun, jossa aloitetaan oppilaan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laadinta.
- Oppilaille, huoltajille ja lähiohjaajille järjestetään lukuvuoden alussa infowebinaari, jossa käsitellään verkko-opiskelun erityispiirteitä ja tarjotaan mahdollisuus keskustella muiden ulkomaille muuttaneiden perheiden kanssa.

Kesken lukuvuoden Kulkurissa aloittaneiden oppilaiden osalta nivelvaihekäytäntöön kuuluu yhteistyö lähettävän koulun kanssa:

- Opinto-ohjaaja pyytää luvan tietojensiirtoon huoltajalta.
- Opinto-ohjaaja selvittää, mitä sisältöjä ja aihealueita oppilas on eri oppiaineissa opiskellut ja välittää tiedot opettajille.
- Oppilas ja opettaja sopivat lukukauden aikana Kulkurin kurssilla opiskeltavista sisällöistä, kokonaisuuksista tai jaksoista.

Siirtymä Kulkurista suomalaiseen kouluun

- Vastaanottava koulu voi saada tietoja oppilaan opinnoista Kulkurissa. Opinto-ohjaaja voi välittää tiedot oppilaan suorittamien kursien sisällöistä ja aihealueista huoltajan suostumuksella.

Siirtymä alakoulusta yläkouluun

- 6. luokan oppilaille ja heidän vanhemmilleen tarjotaan heidän halutessaan tietoa siirtymästä alakoulusta yläkouluun.
- 7. luokan oppilaiden yläkoulun aloittamista tuetaan ohjauksella.
- Opinto-ohjaaja on tarvittaessa yhteydessä lähettävän koulun luokanopettajaan oppilaan oppimiseen liittyvissä asioissa.

Siirtymä toisen asteen opintoihin

- Jatko-opinto-ohjauksen pääpaino on 9. luokan kevätlukukaudella.
- Oppilaalle tarjotaan mahdollisuutta keskustella jatko-opintoihin liittyvistä asioista henkilökohtaisissa ohjauskeskusteluissa. Ohjausta on saatavilla tehostetusti koko lukuvuoden ajan.
- Oppilaille ja vanhemmille järjestetään yhteishakuun ja jatko-opintoihin liittyvä webinaari.
- Kulkurin kautta on mahdollista tutustua verkkotapaamisten kautta toisen asteen oppilaitoksiin, jotka ovat erikoistuneet etäpainotteiseen toisen asteen koulutukseen ja/tai kansainväliseen tutkintoon. Verkkotapaamisia on mahdollista järjestää oppilaan toiveiden mukaisesti, mikäli kiinnostavalla oppilaitoksella on mahdollisuus tutustuttaa oppilaita oppilaitokseen etänä.
- Yhteishakuun osallistuvat Kulkurin oppilaat saavan opinto-ohjaajalta apua hakulomakkeen täyttämässä tarvittaessa henkilökohtaisesti. Vastuu yhteishakulomakkeen täyttämisestä ja lähettämisestä on oppilaan huoltajalla.
- Kulkurin yhteishaun yhteistyökoulu on Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu, jonka kautta Kulkurin oppilaat saavat peruskoulun päättötodistuksen.

5 OPPILAANOHIJAUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Ohjauksen arvioinnissa käytetään apuna [Opetushallituksen hyvän ohjauksen kriteereitä](#). Ohjauksen laatua arvioidaan säännöllisesti jatkuvan palautteen ja järjestämällisen laaduntarkkailun avulla. Arvioinnin ja kehittämisen keinoja ovat

- Ohjauksen viikkopalaverit koulunjohtajan kanssa.
- Palautteen pyytäminen verkko-opettajilta ja muulta Kulkurin henkilökunnalta.
- Opettajille suunnattu ohjauksen arviointikysely lukuvuoden lopussa.
- Vanhempien palautekyselyn ohjaukseen liittyvät kysymykset.
- Jatkuva asiakaspalaute mm. ohjauskeskusteluissa, webinaareissa ja palautekeskusteluissa.
- Keskustelut ja palaverit opettajien ja muiden yhteistyö tahojen kanssa.
- Kehityskeskustelut esimiehen kanssa ja ohjauksen kehittämisen tavoitteiden seuranta.
- Toimintasuunnitelman laatiminen ja arviointi ohjauksen osalta.

Kulkurin oppilaanohjauksen laatua ja vaikuttavuutta arvioidaan *asiakkaiden* ja *työyhteisön* näkökulmasta.

Asiakkaiden eli oppilaiden ja huoltajien näkökulmasta arvioidaan, kuinka hyvin ja tarpeenmukaisesti Kulkurin opinto-ohjaus on tukenut lapsen verkko-opintoja.

Työyhteisön näkökulmasta arvioidaan, kuinka hyvin ohjaus on toteutunut yhteistyön osalta Kulkurin henkilöstön (hallintohenkilöstö ja verkko-opettajat) kanssa.

Kulkurin ohjausta kehitetään ja parannetaan joustavasti arvioinnin ja palautteen perusteella. Ohjaussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti lukukausittain saadun palautteen pohjalta.

Kulkurin oppilaanohjaus ei ole oppilaan näkökulmasta arvioitava oppiaine, sillä se ei kuulu erityisen tutkinnon arvioitaviin oppiaineisiin.